

Jelentés

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság

2005. évi tevékenységéről

Összeállította:

Závoczky Szabolcs
természetvédelmi igazgatóhelyettes

Tartalomjegyzék

1. Személyi állomány	3
2. Területi adatok	3
2.1. Védett és védelemre tervezett területek	3
2.3 . Terület nélküli értékek	9
2.3. Terület nélküli értékek	9
3. Kutatás és monitorozás	10
3.1. Kutatás.....	10
3.2. Monitorozás.....	10
4. Kezelési tevékenység	15
4.1. Kezelési tervek	15
4.2. Élőhely fenntartás.....	15
4.3. Élőhely rehabilitáció	16
4.6. Halászati vízterek	22
4.4. Fajvédelem	22
4.5. Saját állatállomány	22
4.6. Vadászterületek	22
4.7. Halászati vízterek	23
5. Jogi tevékenység	23
5.1. Hatósági eljárások	23
5.2. Bíróságok	23
5.3. Büntető ügyek	24
5.4. Polgári perek	24
6. Őrszolgálat	25
7. Költségvetés és vagyon	28
7.1. Kiadások.....	28
7.2. Bevételek.....	28
7.3. Vagyon	28
7.4. Épületek.....	28
7.5. Eszközök	29
8. Bemutatás, oktatás, társadalmi kapcsolatok	32
8.2. Kiadványok	33
8.3. Látogatottság	34
8.4. Társadalmi kapcsolatok.....	35
9. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel	36
10. Külföldi együttműködés	37
11. Ellenőrzések	39
12. Fontosabb célkitűzések a következő évre	40

1. Személyi állomány

2005 évben az Igazgatóság személyi állománya 75 fő volt. Az egységes Zöld Hatóság kialakítása során 2004 végén hat fő a Dél-Dunántúli Környezetvédelmi Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség egy fő pedig a Közép-Dunántúli Környezetvédelmi Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség állományába került át természetvédelmi tájvédelmi hatósági feladatok ellátására. A hatósághoz távozott tájvédelmi szakfelügyelők helyére természetvédelmi örök, zoológiai és ökológiai szakfelügyelők kerülnek felvételre 2005 januárjában.

Az Igazgatóságunk feladatkörében bekövetkezett változás miatt átalakítottuk szervezeti rendszerünket. Összevontuk a vagyonkezelési tevékenységgel foglalkozó osztályokat, melyek egységes irányítással hatékonyabban tudják munkájukat végezni. Létrehoztuk a Zöld Pont közönségszolgálati irodát, belső ellenőrzési feladatainkat 2005-től saját dolgozó látja el.

Az év közben elindult közmunka program során igazgatóságunkhoz további 37 fő került felvételre, akik területkezelési, idegenforgalmi és az igen jelentős kézi munkát igénylő élőhelymegőrzési feladatokban vettek részt. Foglalkoztatásuk a jövőben hasonló programok keretében mindenképpen kívánatos lenne.

2005 év őszén megalakult a Duna-Dráva Nemzeti Park munkáját segítő Nemzeti Parki Tanács. A 10 főből álló tanács első ülésén elfogadta a munkatervét, és elnökének megválasztotta Dr. Kalotás Zsoltot.

2. Területi adatok

2.1. *Védett és védelemre tervezett területek*

A védetté nyilvánítás első lépéseként elkészült a tervezett Nyugat-Mecsek TK természetvédelmi kezelési terve (amely magában foglalja a Kőszegi-forrás Erdőrezervátumot is), pillanatnyilag a TvH-ban folyik a véleményezése. Hasonló stádiumban van a Csombárdi rét TT és a Bölcskei nőszirmos TT védetté nyilvánítása is.

A Szekszárd-Geresdi dombság TK kezelési terve a területi változásoknak megfelelően átdolgozásra került, jelenleg második véleményezése van folyamatban. A Kapszeg-tó TT kezelési tervének elkészítése után megtörtént a hatósági egyeztető tárgyalás, jelenleg folyamatban van a tárcaközi egyeztetés.

A Bükkhát Erdőrezervátum védetté nyilvánításának területi egyeztetése megtörtént 2005-ben.

1. Személyi állomány

		szakképzettség				
		alapfokú	középfokú	felsőfokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2005-ben szerzett vizsgák, diplomák
dolgozók (fő)	köztisztviselő		14	59	angol alapfok: 8 fő angol középfok: 10 fő angol felsőfok: 3 fő német alapfok: 4 fő német középfok: 5 fő német felsőfok: 1 fő	15
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó	1	1			
	szerződéses		7	2	német felsőfok: 1 fő	
	Összesen	1	22	61	32	15

2.2. Saját vagyongazdálkodású területek

A működési területünket érintő három Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságtól 528 ha állami tulajdonú terület vagyongazdálkodói jogát vettük át, melyek földhivatali átvezetése nagyobb részben megtörtént. A Magyar Honvédség vagyongazdálkodásából 23 ha gyepterület vagyongazdálkodói jogát szereztük meg, valamint a MEFA Zrt.-vel kötött megállapodás alapján vagyongazdálkodói jog átadás történt a Jakab-hegy TT területén is. (Pálos kolostor környéke 24 ha).

További 459 ha állami tartásterület vagyongazdálkodói jogára kaptunk kijelölést, amelyből 217 ha gyepterület, 80 ha szántó, 120 ha erdő, és 27 ha nádas művelési ágú terület.

Az ingatlan-nyilvántartásban a tényleges állapot rögzítése érdekében művelési ág változások átvezetése történt közel 100 ha területen.

Erdők

Az Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő erdők területe 147 hektárral bővült, így összesen 7831 ha területen vagyunk bejegyzett erdőgazdálkodók. További 392 ha erdőterületen igazgatóságunk a tulajdonosi jogokat gyakorolja.

Tovább folytattuk az erdők ökológiai állapotának javítását célzó tevékenységünket, az erdősítési munkákat, az erdők szerkezetének, állékonyságának javítását, a súlyosan károsodott és a tájidegen erdők átalakítását.

A körzeti erdőtervek készítése során 6 körzetben közel 10 ezer ha védett erdőterületet érintő erdőtervezési munkában érvényesítettük a természetvédelem érdekeit.

Az arra alkalmas helyeken, elsősorban a somogyi Dráva-völgyben tovább bővítettük a Pro Silva szemlélettel kezelt erdők nagyságát. Az 5 éve így kezelt babócsai mintaterületen kívül újabb erdőrésztartásokat vontunk be Bolhó, Bélavár és Somogyudvarhely község határáiban.

Gyep

Az Igazgatóság vagyongazdálkodásában 5636 ha nagyságú gyepterület van, mely a múlt évihez képest 287 hektárral nőtt. Saját vagyongazdálkodású gyepterületeinkből 741 hektár területen magyar szürke-marha, valamint cikta és rackajuhokkal végzünk természetvédelmi kezelést, illetve az állattartó telepeinktől távol eső, illetve a mozaikosan elhelyezkedő kisebb gyepterületeink jelentős részét haszonbérbe adtuk a térség gazdálkodói számára. Az idei évben az Ős-Sárvíz, valamint az Ó-Rinya közelsége természetes úton átalakult 24 ha nagyságú gyepterület művelési ágát minősítettük át mocsárrá, valamint az Ősborókásban 17 ha erdő művelési ágát változtattuk gyepterület művelési ágra az ingatlan-nyilvántartásban.

A közmunka program keretében foglalkoztatott dolgozókkal bozótirtást végeztünk a Kelet-Mecsek TK, a Dél-Mezőföld TK, és Nemzeti Parki területeken.

Szántók

Szántóföldi művelést jelenleg nem folytatunk, bérbeadással hasznosítottunk 1.200 ha területű szántót, melyből 100 ha-on biogazdálkodást folytat a bérlő.

A védett területek közé beékelődött szántók átalakítását tovább folytattuk gyepterülettel (15 ha Nemzeti Parki területen), valamint 27 ha szántóterület művelési ágát módosítottuk erdő művelésre az eddig átvett erdősítések miatt.

Nádasok, vizes élőhelyek

Befejeződött a Holland Pin-Matra program keretében 68 ezer Euro összegű támogatásból megvalósuló Riha-tó holtágrehabilitáció utolsó üteme. A drávaszentesi mocsár (árasztás) vízkormányzásával sikerült vízborítást biztosítani november-június hónapok között.

Ökológiai célú vízpótlással a Barcsi Borókásban lévő fokozottan védett Nagyberek, illetve a Rigóci-tórendszer teljes területén folyamatosan emeltük a vízállást, így az év végére elérte az optimális szintet.

A Bélavári Csíkos-réten a műtárgyak kezelésével jelentősen javítottuk a terület vízellátását, ez jól látszik a növényzet változásán is (gyomfajok és szárazságkedvelő fajok visszaszorulása, üde réti növényfajok előtérbe kerülése).

2.1. Védett és védelemre tervezett területek

	Védett		Ebből fokozot- tan védett (ha)	Változás a tárgyév- ben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti Park	1	49 335	14 776	-		626
Tájvédelmi Körzet	4	34110	3839	-	3	9888
Természetvédelmi Terület	18	2911	341	-	16	9646
Ex lege védett láp	108	8110		-		
Ex lege földvár	131	3207		+3207		
erdőrezervátum				-	2	901

Összesen	262	97675	18 956	1392	21	21061
-----------------	------------	--------------	---------------	-------------	-----------	--------------

Ramsari	3	19 759				
Bioszféra Rezervátum						
Világörökség						
Európa Diploma						
NATURA 2000 Bird Direktiva						99 306
NATURA 2000 Habitat Direktiva						185 339

2.2. Saját vagyongekezelésű területek

Művelési ág	Tárgyévben vásárolt, és átvett terület (ha)	Összkiterjedése vagyongeke- zésben és tulajdonosi jog gyakorlásával (ha)	Saját használat- ban		Haszonbérbe (hasznosításba) adva	
			ha	%	ha	%
Szántó	-	1 662	501	36	1 161	64
Gyep	277	5 793	2752	44	3 041	56
Kert		0		0		0
Szőlő		3	3	100		0
Gyümölcsös	0	3	3	100		0
Nádas	-	311	311	100		0
Halastó	-	143	87	61	56	39
Erdő	64	8229	8229	100	0	0
Kivett	114	1061	1053	99	10	1
Összesen	455	17 205	12 937	74	4 268	26

2.3 . Terület nélküli értékek

Objektum	Regisztrált összesen (db)	Ebből a tárgyévben regisztrált (db)
Természeti Emlék	0	0
Forrás	152	152
Barlang	224	54
Víznyelő	0	0
Kunhalom	13	0
Földvár	137	0
Egyedi tájérték	744 (32 település)	0

2.3. Terület nélküli értékek

Folyamatosan végeztük a Nyugat-Mecsekben és a Villányi-hegységben lévő barlangok felmérését és kataszterezését, több barlangkutató egyesület bevonásával.

Továbbra sem megoldott az egyedi tájértékek kataszterének elkészítése. A védett területek kezelési tervének készítése során kerültek felmérésre újabb települések elenyésző számban. A működési területünkön lévő települések magas száma miatt az egyedi tájértékek elkészítésének befejezése csak a távoli jövőben valósítható meg.

3. Kutatás és monitorozás

3.1. Kutatás

A GEF Világbanki rehabilitációs program előkészítése kapcsán kutatások folytak a Gemenc Tájegységben. A természetvédelmi kezelési tervek készítése során további védett területek kutatása kezdődött meg. (táblázat)

3.2. Monitorozás

Természetvédelmi monitoring keretében folytattuk Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer és a Dráva-monitoring (novo-virjei vízi erőmű hatásterülete) működtetését. A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer működtetésén túl 2005-ben megkezdődött a Natura 2000 élőhelyek és fajok monitorozása, ill. monitoringrendszerének kialakítása.

Tovább folytattuk a védett területeken a vadkár-monitoringot, aminek keretében 43 mintaterületet vizsgálunk meg.

3.1. Kutatás

No.	Kutatási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A kutatást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése
1	Csombárdi rét	250	DDNPI koordináció	A védetté nyilvánításhoz szükséges kezelési terv megalapozó dokumentáció elkészítése.
2	Bölcskei nőtízmos	250	DDNPI koordináció	A védetté nyilvánításhoz szükséges kezelési terv megalapozó dokumentáció elkészítése.
3	Dunaszentgyörgyi láperdő	220	DDNPI koordináció	A védetté nyilvánításhoz szükséges kezelési terv megalapozó dokumentáció elkészítése (folyamatban).
4	Nemzeti Park	1500	DDNPI koordináció	Kezelési terv megalapozó dokumentáció elkészítése (folyamatban).

3.2. Monitorozás

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése
1	Dráva-monitoring- Botanika	1400	Juhász Magdolna, Dénes Andrea, Kevey Balázs, Csete Sándor	cönológia felvételek erdőtársulásokban (fűz-nyár ligetek, égerligetek, tölgy-köris-szil ligeterdők, égeres mocsárerdők), asszimilációs felület mérése, fajmonitoring (kockás lilium, szibériai nőszirm) három feltételezett hatásterületen az állományok változásainak nyomonkövetése, 3 év alatt közel 300 felvétel
2	Dráva-monitoring - Denevérek	800	Dombi Imre	denevérfaunisztikai vizsgálatok erdős élőhelyeken, épületlakó denevérek felmérése a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 250 felvétel
3	Dráva-monitoring - Halak	1800	Sallai Zoltán, Majer József	Dráva és mellékvizeinek halfaunisztikai felmérése a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 1400 felvétel
4	Dráva-monitoring - Kétéltűek	800	Kovács Tibor	a mintaterület kételtűfauna felmérése, monitoringja, peterakó helyek felmérése a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 450 felvétel
5	Dráva-monitoring - Kisemlősök	900	Horváth Győző	rágcsálók és rovarvők monitoringja, bagolyköpet vizsgálatok a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 450 felvétel
6	Dráva-monitoring - Kisragadozók	900	Heltai Miklós, Szemethy László	kisragadozók faunisztikai vizsgálata és monitoringja a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 450 felvétel
7	Dráva-monitoring- Lepkék	1200	Ábrahám Levente	nappali és éjszakai nagylepke közösségek vizsgálata a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 1250 felvétel
8	Dráva-monitoring- Madarak	800	Fenyősi László	madárfaunisztikai megfigyelések, vízi-, parti és erdei közösségek monitoringja, fehér gólya monitoring a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 250 felvétel
9	Dráva-monitoring - Puhatestűek	800	Héra Zoltán	csiga és kagylómonitoring a Dráván és árterén a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 450 felvétel
10	Dráva-monitoring- Zooplankton	800	Körmendi Sándor	rák- és kerekeseféreg monitoring a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 750 felvétel
11	Dráva-monitoring - Szitakötők	800	Tóth Sándor	szitakötő közösségek monitoringja imágók, lárvák és exuvium megfigyelésével ill. gyűjtésével

12	Dráva-monitoring - Tegzesek	800	Uherkovich Ákos	tegzes közösségek vizsgálata a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 1350 felvétel
13	Dráva-monitoring - Vidra	450	Lanszki József	vidra állományfelmérés és monitoring a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 550 felvétel
14	NBmR- Ürge	65	Dévényi Borbála	ürgemonitoring lyukszámlálás módszerével
15	NBmR- Hód	250	Baja Ifjúsági Természetvédelmi Egyesület	Alsó-Duna-völgyi hódállomány nyomonkövetése
16	NBmR – Ritka hegyiszitakötő (Cordulegaster heros)	150	Dr Tóth Sándor	A ritka hegyiszitakötő mecseki állományának felmérése
17	NBmR - Kétéltű, hüllő	300	Bellaagh Mátyás	A Baláta-tó hüllő- és kétéltűfaunájának monitoringja
18	NBmR - Denevér	100	Szatyor Miklós	Barlangban telelő és épületlakó csoportok, valamint nászbarlangok monitoringja.
19	NBmR - Védett növényfajok	390	Dévényi Borbála	<i>Amygdalus nana</i> , <i>Anemone trifolia</i> , <i>Crambe tataria</i> , <i>Doronicum austriacum</i> , <i>Dryopteris cristata</i> , <i>Erythronium dens-canis</i> , <i>Fritillaria meleagris</i> , <i>Hippuris vulgaris</i> , <i>Iris arenaria (humilis ssp. arenaria)</i> , <i>Lamium orvala</i> , <i>Lindernia procumbens</i> , <i>Ophrys sphegodes</i> , <i>Parnassia palustris</i> , <i>Parnassia palustris</i> , <i>Pulsatilla grandis</i> , <i>Trollius europeus</i> , fajok monitoringja a vonatkozó protokollok alapján.
20	NBmR- Élőhely-térképezés	760	Márkus András	Nyíres-erdő, Németkér és Somogy-szentpál-Buzsák ÁNER mintanégyzet elkészítése
21	NBmR - Növénytársulások monitorozása	240	Dr. Lájner Konrád	<i>Spirodello-Aldrovandetum</i> (Baláta-tó), <i>Caricetum appropinquatae</i> (Inke) és <i>Caricetum elatae</i> (Barcs) társulások monitoringja
22	NBmR - Növénytársulások monitorozása vizes élőhelyeken Gemencen	360	Márkus András, Dévényi Borbála	<i>Nymphoidetum Peltatae</i> (Decsi-Nagy-Holt-Duna), <i>Phragmitetum communis</i> (Nyéki-Holt-Duna), <i>Trapaetum natantis</i> (Decsi-Nagy-Holt-Duna)
23	NBmR - Erdőrezervátumok projekt nagygyomba monitoring	250	Pál-Fám Ferenc	Ropolyi erdőrezervátum nagygyomba monitoringja

24	Natura 2000 - Vidra	250	BITE	Alsó-Duna-völgyi vidraállomány nyomonkövetése
25	Natura 2000 - Denevérek	120	Tolna Megyei Természetvédelmi Alapítvány	a gemenci denevér állományok monitoringja
26	Natura 2000 - Halak	300	Dr. Sallai Zoltán	Natura 2000-es halfajok felmérése a Tolnai-Duna, Gemenc és Béda-Karapancsa területein.
27	Natura 2000 - Götékek	100	Blaskovits Zoltán, Schurk László	A Kapszeg-tó menti götémentés során gyűjtött adatok
28	Natura 2000 - Keleti mustárlepke (Leptidea morsei)	150	Dr. Ábrahám Levente	Keleti mustárlepke állományfelmérése a Mecsekben
29	Natura 2000 - Bogarak	100	Csermely Környezetvédelmi Egyesület	Béda-Karapancsa és Gemenc tájegységek bogárfaunisztikai monitoringja, különös tekintettel a remetebogár (<i>Osmoderma eremita</i>), és a nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>) fajokra.
30	Natura 2000 - Élőhelymonitorozás	150	Márkus András, Dévényi Borbála	A Csokonyavisontai fás legelő botanikai felmérése

4. Kezelési tevékenység

4.1. Kezelési tervek

2005-ben folytatódott a Bükkhát Erdőrezervátum védetté nyilvánításának egyeztetése, megtörtént a Babócsai Basa-kert TT, a tervezett Kapszeg-tó TT és a Pintér-kert TT kezelési tervek területi egyeztetése, és a tárcaközi egyeztetésre alkalmas tervek felterjesztése a TvH-ba. A TvH véleménye alapján átdolgozásra került a Szekszárd-Geresdi dombság TK kezelési terve.

Véleményezése megküldtük a tervezett Nyugat-Mecsek TK (a Kőszegi-forrás Erdőrezervátummal), Csombárdi-rét TT és Bölcskei nőszirmos TT kezelési terveit.

Megkezdődött a Dunaszentgyörgyi láperdő TT és a Duna-Dráva Nemzeti Park kezelési tervének elkészítése. 2005-ben elkészültek a Nemzeti Park kezelési tervének erdészeti és a Drávai szakaszra vonatkozó hidrológiai fejezetei.

4.2. Élőhely fenntartás

A csapadékos időjárásnak köszönhetően a vizes élőhelyek állapotában jelentős változás következett be. A Duna és a Dráva folyók magas vízállása miatt a mentett oldali holtágak vízszintje jelentősen emelkedett. A somogyi homokvidék lapterületein található tavak és vizes élőhelyek lecsapoló árkainak lezárásával több száz hektáron tudunk folyamatosan vizet tartani.

A Duna mentén a Riha holtág esetében megvalósult a természetvédelmi célú vízkormányzás, és a Karapancai tavak, valamint a kisebb, Kölked községhatárban található vizes élőhelyek vízellátásának szabályozása is megtörtént.

A Nyéki Holt-Duna rehabilitációjának megvalósításával a fokozottan védett holtág több árhullám esetében is feltöltésre került, a tavaszi áradások során elárasztásra került a Nagy-Gyékényes nevű mentett oldali vizesélőhely, valamint több alkalommal is elárasztásra került az anyagnyerés céljából kialakított Veránka-szigeti mesterséges tó is.

A Kelet-Mecsek TK területén 15 hektáron (bánáti bazsarózsa élőhelye) gyepfenntartó céllal cserjeirtást hajtottunk végre. Folytatódott a Dél-Mezőföld TK területén a tátorjános élőhelyrekonstrukció.

4.3. Élőhely rehabilitáció

A holland kormány által, a European Centre for Nature Conservation szervezet koordinálásában folyó, „Pan-European Ecological Network Pilot Project Duna-Drava National Park - Kopacki Rit Nature Park – phase II” című természetvédelmi projekt részeként a projekt tevékenységei a 2005 év során mind a magyar, mind a horvát területen befejeződtek. A program támogatott élőhelyrekonstrukciójának keretében megvalósult a Kis-Riha vezérárok kotrása.

Elkészült a Világbank által támogatott Dunai Tápanyagcsökkentési Program (GEF) megvalósíthatósági tanulmánya, a pénzügyi gazdaságossági elemzés és a környezeti hatásvizsgálat. A kiviteli tervek elkészítése után teljes Al-Dunai terület vízügyi rehabilitációja kerül megvalósításra 2006 és 2008 között mintegy 3,5 millió dollár összköltséggel KvVM önrész biztosítása mellett.

Tovább folytattuk a Dél-Mezőföldi Tájvédelmi Körzetben megkezdett tátorjános és zergebogláros élőhelyek rehabilitációját összesen mintegy 21 hektárnyi füves élőhelyen. A tátorján élőhelyen közmunkások segítségével cserjeirtást végeztünk a bálványfás terület gyepné történő visszaalakítása érdekében.

A Szársomlyó Természetvédelmi Területen áthúzódó KAC fejlesztési pályázat (13 millió Ft) segítségével a bálványfa visszaszorításának utolsó üteme valósult meg.

INTERREG horvát-magyar pályázati program keretében hat drávai és két al-dunai mellékág rehabilitációját megvalósító pályázati anyagot készítettünk a Pécsi Tudományegyetemmel és a Kopácsi-rét Természeti parkkal közösen.

4.1. Kezelési tervek

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció (+,-)	Részletes természetvédelmi kezelési terv (+,-)	"C" fejezet, jogszabály melléklete (+,-)
1.	Csokonyavisontai fás legelő TT	437	+	+	+
2.	Dunaszekcsői löszfal TT	7	+	+	+
3.	Kisszentmártoni láperdő TT	553	+	+	+
4.	Kőszegi-forrás ER (Ny-Mecsek TK részeként)	154	+	+	+
5.	Jakab-hegy TT	223	+	+	+
6.	Melegmány-völgy TT	720	+	+	+
7.	Barcsi borókás (NP része)	3532	+	+	-
8.	Szekszárd-Geresdi-dombság TT	8246	+	+	+
9.	Vágyom-völgy TT	383	-	-	-
10.	Nemzeti Park (dunai, drávai szakasz)	49 335	-	-	-
11.	Kelet-Mecsek TK	9248	+	-	-
12.	Kisszékely-dombság TT	2592	+	-	-
13.	Mohácsi történelmi emlékhely TT	8	+	+	+
14.	Dél-Mezőföld TK	7577	+	+	-
15.	Pintér-kert TT	2	+	+	+
16.	Tenkes-hegy TT	736	-	-	-
17.	Szentegáti-erdő TT	235	+	+	+
18.	Szársomlyó TT	224	+	-	-
19.	Nyugat-Mecsek TK	9800	+	+	+
20.	Babócsai Basa kert TT	150	+	+	+
21.	Pécsi-sík TT	686	-	-	-
22.	Zádori fás legelő TT	153	-	-	-
23.	Fekete-hegy TT	95	-	-	-
24.	Baláta-tó Erdőrezervátum	414	+	+	+
25.	Pacsmagi tavak TT	365	+	+	+
26.	Villányi Templom-hegy TT	52	+	+	+
27.	Kabszeg tó TT	190	+	+	+
28.	Zselic TK	9046	+	-	-
29.	Bükkhát Erdőrezervátum	452	+	+	+

4.2. Élőhely fenntartás

No.	A terület megnevezése	Típusa/jellemzése	Az érintett terület nagysága (ha)
1.	Duna-Dráva Nemzeti Park Béda-Karapancsa	Kölked községhatárban található ártéri rét, biokontroll ellenőrzésre bejelentett, saját tulajdonban lévő, őshonos magyar szürke szarvasmarha legeltetésével történő fenntartás	131
2.	Duna-Dráva Nemzeti Park Béda-Karapancsa	Kölked községhatárban található ártéri rét, biokontroll ellenőrzésre bejelentett, haszonbérbe adva, juhlegeltetéssel hasznosítva	37
3.	Duna-Dráva Nemzeti Park drávai szakasza	Barcs községhatárában található nedves rét, biokontroll ellenőrzésre bejelentett, saját tulajdonban lévő, őshonos magyar szürke szarvasmarha legeltetésével történő fenntartás	104
4.	Duna-Dráva Nemzeti Park drávai szakasza	Berzence és Somogyudvarhely községhatárban haszonbérleti szerződéssel hasznosított nedves legelő és kaszálórét szarvasmarha legeltetéssel	488
5.	Duna-Dráva Nemzeti Park drávai szakasza	Babócsa, Bolhó községhatárban haszonbérbe kiadott területen bejelentett biogazdálkodás folyik a szántó és gyepterület művelési ágú területeken	434
6.	Dél-Mezőföldi TK	Nagydorog és Bikács községhatárban található homoki gyepterület, saját költségvetési keretből kaszálással hasznosítva	73
7.	Dél-Mezőföldi TK	Nagydorog községhatárban feltört gyepterület lucerna telepítéssel került visszagyepesítésre	10
8.	Duna-Dráva Nemzeti Park drávai szakasza	Gyékényes községhatárban található fokozottan védett gyepterület saját költségvetési keretből történő évi kétszeri kaszálása	8
9.	Duna-Dráva Nemzeti Park dunai szakasza	Tolna és Mözs községhatárban található nedves rét saját tulajdonban lévő, őshonos magyar szürke szarvasmarha legeltetésével történő fenntartás	48
10.	Duna-Dráva Nemzeti Park Barcsi-borókás	Homoki gyepek racka juh legeltetéssel történő fenntartása, gyomosodott területe karbantartása.	
11.	Duna-Dráva Nemzeti Park dunai szakasza	Tolna és Mözs községhatárban a feltört gyepterület lucerna telepítéssel került visszagyepesítésre	11

4.3. Élőhely rehabilitáció

No.	A terület megnevezése	Típusa/jellemzése	Az érintett terület nagysága (ha)
1	Bédai vizes élőhely rehabilitációk	Foktisztítás, kisebb zsilipek építése, amellyel az elárasztások időtartama növelhető.	10
2	Tátorján élőhelyének rekonstrukciója	Bölcskei-tátorjános és Leányvári-völgy területén a cserjésedő gyeppen cserjeirtás valamint beékelődött kisebb bálványfa folt letermelése.	4
3	DDNP közép –Dráva TE gyeprekonstrukció	A védett területbe ékelődő szántó újragyepesítése és gyepterület kezelése	15
4	Drávaszentesi-rét elárasztás	A gyepterület egy mélyebben fekvő részének újbóli elárasztása, nedves rét és mocsár élőhely kialakítása.	20
5	Óbányai gyeprekonstrukció	Mecseki egykori legelő és kaszálórét cserjésedésének felszámolása	14
6	Homoki gyepterület rehabilitáció a Barcsi borókásban	A homoki gyepterületen ültetett fekete fenyőültetvény eltávolítása.	5
7	Dél-Mezőföldi erdőrehabilitáció	Rontott erdőterületek rehabilitációja (akác és erdei fenyves átalakítása)	10
8	Szársomlyó TT rekonstrukciója	Bálványfa visszaszorítása	150
	DDNP Kelet-Dráva TE erdők rehabilitációja	Rontott erdőterületek rehabilitációja (nemesnyaras)	15
	DDNP Béda-karapancsa TE erdők rehabilitációja	Rontott erdőterületek rehabilitációja (nemesnyaras)	11
	DDNP Nyugat-Dráva TE erdők rehabilitációja	Rontott erdőterületek rehabilitációja	4
9	Boronka melléki TK erdők rehabilitációja	Rontott erdőterületek rehabilitációja (akác és átalakítása)	7

4. 4. Fajvédelem

No.	A faj magyar neve	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1	Rétisas és fekete gólya	Műfészkek kihelyezés több tájegység területén is, a lehullott fészkek mesterséges fészkealappal történő megerősítése.
2	Fehér gólya	Az MME-vel közösen a fészkelő párok felmérése, szükség esetén fészekmagasító vagy mesterséges fészkealap kihelyezése.
3	Erdei béka és barna varangy	A Mecsekben Orfű területén a telelőhelyek és a szaporodóhelyek között vonuló állatok hálós terelése. MME-vel közös program.
4	Szalakóta	Dél-Mezőföld gyepterületein mintegy 100 db, a szalakóta számára megfelelő fészekodú kihelyezés, ezzel a területen valamikor fészkelő faj újbóli megtelepedésének elősegítése.
5	Tátorján	A lőszpuszták mára már igen megfogyatkozott növényének védelme érdekében az élőhelyén cserjeirtást végeztünk és az állomány nagyságát folyamatosan monitorozzuk az NBmR-rel együtt.
6	Zergeboglár	A Kistápei-láprét területén a víz visszatartása és olyan szinten történő szabályozása, hogy az a növény növekedése szempontjából ideális legyen. Az állomány nagyságát folyamatosan monitorozzuk az NBmR-rel együtt.
8	Énekesmadarak	Téli etetés minden tájegységben főként az erdei élőhelyeken kihelyezett etetőkkal.
9	Rétisas	Téli etetés a Gemenci, Béda-Karapancsai és Tolnai tájegység területén.

4.5. Saját állatállomány

Faj	Fajta	Egyedszám	Tárgyévi állomány-növekedés (egyed)
Szarvasmarha	Magyar szürke	211	- 18
	Összesen:	211	- 18
Bivaly		0	0
Juh	racka	95	17
	cikta	93	36
	Összesen:	188	53
Ló	hucul	2	
	Összesen:	2	0
Sertés	mangalica	24	-74
	Összesen:	24	-74
Szamár	ismeretlen	1	
	Összesen:	1	
Kecske	ismeretlen	2	-2
	Összesen:	2	-2
Egyéb			
	Összesen	429	-42

4.6. Halászati vizek

No.	A halászati víztér megnevezése (ahol az igazgatóságé a halászati jog)	Kiterjedése (ha)
	Riha-tó	31
	Taplósi-holt duna	90
Összesen:		121

4.4. Fajvédelem

A központi fajvédelmi programok keretében Igazgatóságunk koordinálása mellett elkészült az Aldrovanda fajmegőrzési terve. A programok végrehajtása az elkövetkező évek legfontosabb feladatai közé tartozik. Tovább folytattuk a védett területeken gazdálkodói vagyongazdálkodással érintett erdőkben a védett és fokozottan védett madárfajok (elsősorban rétisas és fekete gólya) fészkelő helyének védelmét. A tátorján és a Bánáti bazsarózsa fajvédelmi programjának keretében újabb területeket szabadítottunk fel a becserjésedés alól. Központi forrásból decemberben megkezdődött 200 db gólyafészkek magasító állvány közbeszerzési eljárása. A panelfelújítási program kapcsán 2005 év folyamán körülbelül 450 panelépületet vizsgáltunk át védett állatok jelenléte szempontjából.

4.5. Saját állatállomány

A Dél-Mezőföldi Tájvédelmi Körzetben az őshonos ciktajuh tartási körülményeit javítottuk állatkifutók építésével, valamint a tető javításával megoldódott a csapadékvíz elvezetése.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításon (OMÉK) az őshonos ciktajuh tartási körülményeit is figyelembe véve tenyészállataink aranyérmes minősítést szereztek.

A Barcsi Borókás homoki gyepterületének állapota érezhetően javul a rackajuhok létszámának növekedésével, közel 60 ha területen 95 állatot legeltettünk folyamatosan.

Felújítottuk a drávaszentesi állattartó telep teljes karámrendszerét. A telep védett területen található, ezért 2005-ben lefolytattuk a hatósági engedélyeztetési eljárást.

Ezen a területen került kiépítésre az oktatást és az idegenforgalmi tevékenységet támogató állatbemutató telep. Nyári időszakban a mangalica vörös és feccskehasú színváltozata, a fekete és fehér színváltozatú racka és a ciktajuh mellett itt mutatjuk be a két hucul lovat is. Télen az egész építmény a lovak mellett a rackajuhok tartását szolgálja. Az idei közmunka programból finanszíroztuk az állatbemutatóban lévő állomány gondozását, valamint a telep egész karbantartását (kaszálás, karámjavítás).

4.6. Vadászterületek

Igazgatóságunk saját vagyongazdálkodásában önálló vadászterülettel nem rendelkezik.

4.7. Halászati vízterek

Két saját kezelésben lévő állami halászati vízterületünk van, ami halászati kíméleti területként madárvédelmi célokat szolgál.

5. Jogi tevékenység

5.1. Hatósági eljárásokban való közreműködés

A Zöld Hatóságokkal a hatósági eljárásokban az együttműködési szerződések szerint tartottuk a kapcsolatot. Megkeresésre szakértői állásfoglalásokkal segítettük a határozatokat, de gyakran bizonyos előkészítési feladatokban is részt vettünk segítve a hatóság munkáját.

	Ügyek száma
Szakértői megkeresések	299
ADU-KTVF (Baja)	46
DD-KTVF (Pécs)	222
KDT-KTVF (Székesfehérvár)	27
NYUDU-KTVF (Szombathely)	3
KTV-KTVF (Szolnok)	1

5.2. Bíróságok

Szabálysértési ügyek

A szabálysértési ügyek száma az előző évhez képest megduplázódott. A szabálysértési eljárások közül 21 zárult le jogerősen eljárást megszüntető vagy pénzbírságot kiszabó, illetve figyelmeztetést alkalmazó határozattal, illetve büntető feljelentéssel. A fennmaradó 30 ügy elintézése folyamatban van. 2005. évben nem élt jogorvoslással egyetlen eljárás alá vont személy sem.

A 2005. évben keletkezett ügyek kisebb súlyúak voltak, védett érték károsításával kapcsolatosan 1 ügy keletkezett. A legtöbb esetben figyelmeztetést alkalmaztunk, mivel az elkövetés körülményeire tekintettel és az eljárás alá vont személyi körülményeire figyelemmel ettől az intézkedéstől kellő visszatartó hatás volt várható.

Jellemző ügyek a korábbi évhez hasonlóan az engedély nélküli közlekedés, fokozottan védett területre való belépés, horgászat, csónakhasználat és sátorozás voltak.

A bíróságok befizetésére csekély a hajlandóság, illetőleg a meg nem fizetett bírság behajtása továbbra is rendkívül nehéz. A szabálysértési határozatban foglaltak végrehajtása igen hosszadalmas, különös tekintettel arra, hogy közmunkára sok esetben nem adnak lehetőséget az önkormányzatok. 3 esetben a bíróság a bírság elzárásra történő átváltoztatás iránt előterjesztett indítványt elutasította, mivel az illetékes jegyző az elkövető részére nem tudta a közérdekű munkát biztosítani, ezért a közmunkát az elkövető önhibáján kívül nem teljesítette.

Helyszíni bírság kiszabására 21 esetben került sor. A kiszabott bírságok befizetésére a szabálysértési határozatokhoz hasonlóan kevés hajlandóság mutatkozik. Önként 10 eljárás alá vont személy fizette meg a bírságot, a többi esetben a végrehajtás iránt külön kellett intézkedni.

	Ügyek száma	Kiszabott bírság összege (e Ft)
Szabálysértési eljárás	51	50 e Ft
Helyszíni bírság	21	148 e Ft

5.3. Büntető ügyek

Természetkárosítás miatt 3 esetben tettünk feljelentést (védett területen engedély nélküli nagymértékű tereprendezés, engedély nélküli zsilip leeresztés, védett értékek megrongálása). A rendőrség 2 esetben határozott a nyomozás megszüntetéséről.

Igazgatóságunk 1 esetben tett feljelentést hivatalos személy elleni erőszak miatt.

Feljelentések száma	Eredményes	Eredménytelen
2	folyamatban	
2		megszüntetve

5.4. Polgári perek

Igazgatóságunkon 1 munkaügyi per volt folyamatban, melyben a felperes az eljárás során elállt a keresetétől.

Egy polgári per van folyamatban az Igazgatóság adósaival szemben. Ezen bírósági eljárás folyamatban van.

	Ügyek száma	Nyert	Vesztett	Folyamatban
Polgári perek	2	1		1

6. Őrszolgálat

A Természetvédelmi Őrszolgálat létszáma 30 fő. Felépítése a Szolgálati Szabályzatban előírt hierarchiát követi: 1 fő Őrszolgálat-vezető, 1 fő Őrszolgálat-vezető helyettes, 6 fő tájegységvezető, 2 fő területi felügyelő, 20 fő Őrkerület-vezető. Az Őrszolgálat-vezető és helyettese egyben tájegységvezetők is, valamint valamennyi tájegységvezető egyben Őrkerülettel is rendelkezik. Igazgatóságunk területe kilenc tájegységre lett felosztva, melyek átlagosan 2-6 Őrkerületből állnak.

Tájegység		Őrök, Őrkerületek száma	Problémák
Gemenc	Duna-Dráva Nemzeti Park-Gemenc	5 fő természetvédelmi őr 4 Őrkerület	Rendszeresen előforduló problémaként jelentkezik az orvhalászat-orvhorgászat, falopások.
Béda-Karapanca	Duna-Dráva Nemzeti Park-Béda-Karapanca Dávodi Földvári-tó TT Dunaszekcsői löszfal TT Mohácsi Történelmi Emlékhely TT	4 fő természetvédelmi őr 4 Őrkerület	Rendszeresen előforduló problémaként jelentkezik az orvhalászat-orvhorgászat, falopások.
Nyugat-Dráva	Duna-Dráva Nemzeti Park-Zákány-Őrtilos térsége, Lankóci-erdő	2 fő természetvédelmi őr 2 Őrkerület	Az illegális fakitermelések, kavicsbányák és védett növények gyűjtése jelenti a legnagyobb gondot
Közép-Dráva	Duna-Dráva Nemzeti Park-Dráva somogyi szakaszának keleti része, Barcsi Borókás Csokonyavisontai Fás legelő TT Babócsai Basakert TT Rinyaszentkirályi TT	3 fő természetvédelmi őr 3 Őrkerület	Vízitúrázók ellenőrzésére
Kelet-Dráva	Duna-Dráva Nemzeti Park-Dráva baranyai szakasz Szentegáti-erdő TT	2 Őrkerület 2 fő természetvédelmi őr	Vízitúrázók ellenőrzésére
Mecsek	Kelet-Mecsek TK Pintérvölgy TT Melegmány-völgy TT Jakab-hegy TT Abaligeti barlang felszín TT Nagy mező Aranyhegy TT Szársomlyó TT Fekete-hegy TT Villányi Templom-hegy TT	6 fő természetvédelmi őr 6 Őrkerület	Tömegturizmus, siklóernyőzés, terepmotorozás
Tolnai	Dél-Mezőföld TK Pacsmagi-tavak TT Szakadati-legelő TT	4 fő természetvédelmi őr 4 Őrkerület	Gyepfeltörések, illegális legeltetés, védett növények gyűjtése, ürgeöntés
Somogy-Zselici	Zselici TK	3 fő természet-	Védett növények gyűjtése,

tájégség	Boronka-melléki TK	védelmi őr 3 őrkerület	falopás, terepmotorozás
Szekszárd-Geresdi	Védelemre tervezett terület	2 fő természet- védelmi őr 1 őrkerület	Terepmotorozás

Az Igazgatóságunk területén 75 polgári természetőr működik közvetlenül a tájegységvezetők irányításával. A polgári természetőrök elsősorban a természetvédelmi örök mellett járőrözési, ellenőrzési feladatokat látnak el, valamint a kezelési feladatokban vesznek részt /kaszálás, karbantartási munkák, stb./.

A polgári természetőri szolgálat Gemenc, Béda-Karapancsa, Tolnai és a Mecseki Tájegység területén működik a legnagyobb létszámban.

30 természetvédelmi őrből 15 fő rendelkezik szolgálati gépkocsival, ebből 5 db Ford Ranger, 1 db Land Rover, 1 Opel Campo, 1 db Wolkswagen poló, 5 db Lada Niva. Az 5-ből 2 db Nívánk 2005-ben balesetet szenvedett, pótlásuk sürgős feladat.

További 7 természetvédelmi örnek tudunk biztosítani szolgálati motorkerékpárt /3 db 50 cm³-es, és 4 db 125 cm³-es/. Valamennyi természetvédelmi örnek km-kert került megállapításra, ez területnagyságtól függően 800-1800 km között változik.

Valamennyi természetvédelmi ör a jogszabálynak megfelelően fel van szerelve szolgálati egyenruhával, valamint kiegészítő felszerelésekkel. 2005-től 5 db laptop, 6 GPS, 5 kézitávcső és hét spektív segíti a terepi munkánkat.

Őrszolgálat adatai:

	Középfokú végzettségű	Felsőfokú végzettségű	Összesen
Létszám	13	17	30

	Átlagosan	Minimum	Maximum
Az egy főre eső illetékességi terület (ha)	42.858	3000	60000
Az egy főre eső védett természeti terület (ha)	3214	3000	9500

Helyszíni bírságok száma	21
Az igazgatóságra tett feljelentések száma	25

7. Költségvetés és vagyon

7.1. Kiadások

Az Igazgatóság összes kiadása 2005. december 31-ig közel 688 millió forint volt. A működési kiadások a 2004. évihez képest 5%-kal növekedtek, amely az inflációnak, illetőleg a növekvő befizetési kötelezettségeknek volt köszönhető. A felhalmozási kiadások az előző évhez viszonyítva megközelítőleg 79%-kal csökkentek, mely azzal magyarázható, hogy 2004. évben a KÖVICE fejlesztési pályázatainkban foglalt célok megvalósultak, a pályázatok jó része lezárult, valamint a visszaesésben szerepet játszott az is, hogy 2005. évben a védett természeti területek védelmi szintjének helyreállítása program, valamint a Természetvédelem beruházásai fejezeti kezelésű előirányzataiból Igazgatóságunk nem részesült. A személyi juttatások és munkaadókat terhelő járulékok vonatkozásában 2004. évhez képest közel 14%-os növekedés figyelhető meg, mely a korábbiakban már említett közmunkaprogram keretein belül foglalkoztatott mintegy 37 fős statisztikai állományi növekedésnek és az azt finanszírozó pályázati forrásnak volt köszönhető.

7.2. Bevételek

Az Igazgatóság intézményi működési bevételei, a működési, valamint felhalmozási célra átvett pénzeszközök 2005. december 31-én megközelítőleg 277 millió forintot tettek ki, amely az előző évhez viszonyítva megközelítőleg 35%-os csökkenést mutat, amely a kiadási oldalon már említett pályázati források beszűkülése miatt. A költségvetési támogatások közel 10%-os csökkenése jellemezte a 2005. évet. A csökkenés –mivel a költségvetés eredeti előirányzatait tekintve csökkenés nem volt - felhalmozási oldalon azzal magyarázható, hogy a Védett természeti területek védelmi szintjének helyreállítása program, valamint a Természetvédelem beruházásai címen bevételünk nem volt.

7.3. Vagyon

A 2004. évhez képest a vagyon nettó értékben 5,15 %-kal emelkedett, amely növekedés elmarad a korábbi években tapasztaltaktól, hiszen 2004. évben a növekedés meghaladta a 19%-ot, mivel abban az évben számos KÖVICE fejlesztési pályázatból megvalósult beruházás zárult le, és került aktiválásra, jelentősen megnövelve az Igazgatóság vagyonát. A tárgyi eszközök közül a földterületek, erdők aránya növekedett a legnagyobb mértékben, de jelentős beruházás történt az informatika területén is.

7.4. Épületek

Az épülettípusok közül az állattartó épületek (2 db) és az egyéb állattartó építmények (2 db) körében volt növekedés a tárgyévben, amelyek a Drávaszentesi állatbemutató telep kialakításához kapcsolódnak.

7.5. Eszközök

Az eszköztípusokon belül a legnagyobb arányú növekedés a mezőgazdasági munkagépek (+10 db), a számítógépek (+11 db), a kerékpárok (+62 db) valamint a mobiltelefonok (+20db) esetében volt.

7.1. Kiadások

		Teljesítés (e Ft)
Működési kiadások	<i>Személyi juttatás</i>	270 489
	<i>Járadék</i>	86 348
	<i>Dologi</i>	250 172
	<i>Egyéb</i>	230
Felhalmozási kiadások	<i>Intézményi beruházás</i>	73 287
	<i>Felújítás</i>	7 381
	<i>Egyéb felhalmozási kiadás</i>	
	<i>Egyéb központi beruházás</i>	
Kölcsönök nyújtása		
Kiadások összesen		687 907

7.2. Bevételek

		Teljesítés (e Ft)
Bevételek	Működési	211 796
	Felhalmozási	65 010
	Kölcsönök visszatérülése	
Bevétel összesen:		276 806
Költségvetési támogatás	Működési	413 698
	Felhalmozási	12 278
Támogatás összesen:		425 976
Összes bevétel		702 782
Pénzforgalom nélküli bevételek		16 978
Összes bevétel		719 760

7.3. Vagyon

		Bruttó érték	Értékcsökkenés	Nettó érték
Vagyoni értékű jogok		134 700	55 163	79 537
Szellemi termékek		38 819 919	35 729 944	3 089 975
Ingtatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	<i>Földterület</i>	1 435 651 602		1 435 651 602
	<i>telek</i>	51 883 900		51 883 900
	<i>Épület</i>	528 345 727	43 054 328	485 291 399
	<i>Építmény</i>	352 364 701	44 925 781	307 438 920
	<i>Erdő</i>	32 314 300		32 314 300
Gépek, berendezések, felszerelések	<i>Ügyviteli</i>	58 290 578	47 568 049	10 722 529
	<i>Egyéb</i>	133 922 754	59 221 321	74 701 433
Járművek		133 878 800	78 330 961	55 547 839
Tenyészállatok		20 628 700	6 052 219	14 576 481
Beruházások, felújítások		29 593 045		29 593 045
Összesen		2 815 828 726	314 937 766	2 500 890 960

7.4. Épületek

Az épület típusa	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Iroda	6	
Szolgálati lakás		
Állattartó épület	4	2
Egyéb állattartó építmény	10	2
Tanya	1	

7.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági munkagép	64	10
Terepjáró	20	-3
Motorkerékpár	7	
Kerékpár	64	62
Vízijármű	40	5
Videokamera	2	
Digitális fényképezőgép	17	2
Hagyományos fényképezőgép	44	-1
Spektív	9	7
Kézi távcső	75	5
Számítógép	91	16
Mobiltelefon	65	20

8. Bemutatás, oktatás, társadalmi kapcsolatok

8.1. Turisztikai infrastruktúra

	Száma	Férőhely/befogadó-képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
Látogató/oktató központ	4	1- 60 2- 88 3- 30 4- 80 összesen 258 fő	<p>1. <u>Tettye Oktatási Központ</u>: 2 db 30 fős oktatóterem, melyből egyik technikai eszközökkel jól, a másik közepesen felszerelt. A bútorok egy része felújítást igényel. Az oktatók száma 3, közülük 2 fő szerződéssel foglalkoztatott. Szükséges a fokozott igények miatt technikai fejlesztés (rögzített vetítővászon, számítógép)</p> <p>2. <u>Drávatamási Természetismereti Központ</u>: Az épületen kívül rendelkezésre áll 1 db fedett, szabadtéri oktatásra, étkezésre alkalmas hely. Zárt, fedett oktatóterem nincs, szállás 8 fő részére biztosítható, ezen kívül van lehetőség sátorozásra. A felszerelés jó, de fejlesztést igényel (terepi munkát segítő eszközök).</p> <p>3. <u>Óbányai kezelőház</u>: rendelkezésre áll fedett, oktatásra és étkezésre alkalmas szabadtéri hely, valamint az épületben kutatási, oktatási célra használható szobák 8 fő részére. Áramellátás van, folyóvízellátás viszont nem áll rendelkezésre.</p> <p>4. <u>Drávaszentesi Oktató- és Bemutató Központ</u>: <i>Földszint</i>: 80 fő befogadására alkalmas októató- és konferenciaterem teljes felszereltséggel., 3 iroda, ebből 1 tárgyaló, mozgássérültek részére wc, tea-konyha, teljes technikai felszerelés, belső parkoló <i>emelet</i>: kilátó, teljes konyha, 2 szoba összkomfort, központi fűtés,</p>
Kiállítás	4	változó	<p><u>Abaligeti barlang</u>: Állapota jelenleg jó. A túravezetők melegedőhelyiségének komfortfokozatát emeltük.</p> <p><u>Mohács -Sátorhely Történelmi Emlékhely</u>: a sírkert állapota jelenleg jó. A fogadóépület és a zöld tető felújítása megtörtént. A villamos- és vízrendszer felújítása teljes egészében elkészült. A tájékoztató táblák modernizálása valamint a sírjelek állagmegóvása szükséges. Az átriumba érintőképernyős információs rendszer került kihelyezésre.</p> <p><u>"Élet az ártéren"</u> kiállítás: 2003. szeptemberben került átadásra a DDNP gemenci bemutatóhelye Szekszárdnál. Jelenleg a csapadékelvezetés rekonstrukciója sürgőssé vált az épület állapotának megóvása érdekében. A kiállító tér erdei hangulatú hangeffektusokkal várja a látogatókat.</p> <p><u>Denevérmúzeum</u>: 2004 júliusban nyílt meg, tematikus kismúzeum az Abaligeti barlang mellett.</p>
Tanösvény	25	változó	A régebben készült, valamint a megrongált tanösvényeket a DDNPI lehetőségeihez mérten folyamatosan újítja fel. A tanösvényeken kívül még 5 db megfigyelőtorony segíti az ismeretszerzést.
Szálláshely	0	0	Kereskedelmi szálláshellyel nem rendelkezünk.

8.2. Kiadványok

Az év során több kiadványt is kiadott az Igazgatóság.

- A vadon élménye c. füzet
- Tanösvény-túra c.-ű kiadvány
- Abaligeti-barlang plakát
- Mecseki kirándulások programajánló és térkép ingyenes szóróanyag
- 2006-os programfüzet
- Paeonia 2006 – nyomdai előkészítés alatt
- Duna-Dráva nemzeti Park fotóalbum (Alexandra Kiadó)

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve	Bizományosoknál lévő készlet (pld.)*	Készlet az igazgatóságon (pld.)**
	A Baláta-tó	2003	374	1328
	A Balatoni Nagyberек és a Fehérvízi-láp	2003	10	0
	A Boronka-melléki TK	2003	359	402
	A Dél-Mezőföld TK természeti értékei	2000	254	315
	A Dráva	2001	381	25
	A Pintér-kert (új)	1997	606	1444
	A Szársomlyó	2003	278	59
	A Zselic	2000	199	159
	Abaligeti barlang	2002	1626	299
	Abaligeti barlang TKM	2000	1	5
	Abaligeti tanösvény	1999	721	18
	Abaligettől a Nagymezőig	2000	468	344
	Béda-Karapancsa térkép	2001	110	675
	Béda-Karapancsa természeti értékei	2000	302	5
	DDNP monográfia	2002	30	75
	Dél-dunántúl karsztvidékei és barlangjai	1999	11	4
	Dél-Mezőföld turistatérkép	2004	97	98
	Denevérmúzeum háromnyelvű szóróanyag	2004	nem nyilvántartott	nem nyilvántartott
	Dráva térkép	2001	397	3
	Duna-Dráva Nemzeti Park térkép	2002	179	3363
	Élet az ártéren szóróanyag	2003	nem nyilvántartott	nem nyilvántartott
	Erdei iskola programajánlat a Kelet-Mecsekben szóróanyag	2003	nem nyilvántartott	nem nyilvántartott
	Gemenc	2000	4038	3517
	Gemenc térkép	2001	1152	292
	Homokpusztáktól a láptavakig	1999	233	5
	Képeslapok több változatban	változó	16446	10530
	Kopácsi-rét Természeti Park háromnyelvű szóróanyag	2004	nem nyilvántartott	nem nyilvántartott
	Kopácsi-rét térkép	2004	5	215

Mohácsi Történelmi Emlékhely és környéke térkép	2001	1689	251
Mohács-Sátorhely TKM	1997, 2000	0	0
Ökotúrák a Dél-Dunántúlon	2003	nem nyilvántartott	nem nyilvántartott
Őrtilostól Szentborbásig	1998	80	0
Paeonia	2004	4	364
Pintér-kert(régi)	2003	118	44
Szársomlyó tanösvény	2002	31	14599
Szentborbástól a Kormorános erdőig	2000	151	124
Tanösvények a Mecseken szóróanyag	2000	nem nyilvántartott	nem nyilvántartott
Tanösvények és bemutatóhelyek a DDNP dunai szakaszán Szóróanyag	2004	nem nyilvántartott	nem nyilvántartott
Tettye Oktatási Központ szóróanyag	2001	nem nyilvántartott	nem nyilvántartott
Tettye tanösvény	1998	0	200
Villányi Templomhegy TT szóróanyag	2002	nem nyilvántartott	nem nyilvántartott
VITRIARIA Óbánya, Kisújványa, Pusztabánya szóróanyag	2001	nem nyilvántartott	nem nyilvántartott
Zselici erdőrengeteg	1991	27	41
A vadon élménye...	2005	20	4080
Duna-Dráva Nemzeti Park Album	2005	0	200
Tanösvény-túra	2005	15	215
Mecseki kirándulások	2005	nem nyilvántartott	nem nyilvántartott
Abaligeti-barlang (új plakát)	2005	250	1750

*A bizományosi leltár csak hozzávetőleges értéket mutat, mivel a bizományosainknak január végéig kell elszámolniuk

**A táblázatban szereplő készlet lejelentések az igazgatóságon lévő kiadványok alapján készültek el, mivel a bizományosainknak a náluk lévő kiadványokkal január végéig kell elszámolni.

8.3. Látogatottság

Oktatóközpontok látogatottsága 2005-ben:

- TettyeOktatási Központ: **4886 fő**
- Drávatamási Természetismereti Központ: **1000 fő**
- Drávaszentesi Oktató- és Bemutató Központ: **500 fő**

A bemutatóhelyeink adatai 2005-ben:

- Mohácsi Történelmi Emlékhely **12 382 fő**
- Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum: **62 383 fő**
- Élet az Ártéren Bemutatóhely: **8651 fő**
- A vízi turizmusban résztvevők száma: **1260 fő**
- Pintér-kerti Arborétum **1366 fő**

	Látogatók száma
Saját oktatási központ (összes)	6539
Szakvezetési túra	4500
Látogató Központ (Drávaszentes)	500
Múzeum/kiállítás összesen	76000
Nyílt/jeles nap, rendezvény	6500
Más szolgáltatók szervezésében (becsült adat)	Nincs

8.4. Társadalmi kapcsolatok

- Igazgatóságunk tevékenységéről rendszeresen tudósít mind az elektronikus, mind az írott sajtó.
- 2004 novemberétől *Zöld Gondolatok* címmel a Régió Rádióban havonta megjelenő Természetvédelmi és Környezetvédelmi magazint indítottunk útjára, 2005 évben 13 magazinműsor készült, melyeket együttműködő partnereink (Mecseki Erdészeti Rt, Biokom, Pécsi Vízmű, DDKÖTEVIFE) finanszíroztak és a műsorban vendégként szerepeltek. Ennek során lehetőség nyílt a nemzeti park igazgatóság aktuális híreiről, eseményeiről, programjairól széles körű tájékoztatást adni.
- „Zöld Hírfutár”.c. hírlevelünket elektronikus formában juttatjuk el az érdeklődőknek
- A Baranya Megyei Önkormányzat támogatásával a pécsi székhelyű zöld civil szervezetekkel együttműködésben a *Föld Napja* alkalmából Pécsen a Tettye téren városi rendezvényt szerveztünk, melynek részprogramjai: akadályverseny (850 gyerek vett részt), Zöld Utca, és biopiac voltak
- *Találkozók, fórumok*: Duna-menti polgármesterek találkozója, Dráva-menti polgármesterek találkozója, Fórum a civil szervezetekkel
- A Mecsek Egyesülettel és a Mecseki Erdészeti Rt támogatásával „*Dél-Dunántúl Zöld Szigete – Konferencia a Mecsekért*” c. rendezvényt szerveztük meg, melyhez kapcsolódóan egy a konferencián elhangzott előadásokat és a Mecsek szépségeit zenei aláfestéssel bemutató CD, valamint egy turisztikai információs kiadvány készült el
- Nemzeti Park Tanács megalakulásához kapcsolódóan sajtótájékoztatót tartottunk
- Versenyek szervezése: Madarak és Fák Napja vetélkedő szervezése
- Európai Nemzeti Parkok Napja – nyílt túrák meghirdetése a nemzeti park különböző tájegységeiben
- Mohácsi Busójáráshoz kapcsolódóan ingyenes transzfer kisbusz-járat biztosítása a Történelmi Emlékhelyre
- Karácsonyváró barkácsolás a Tettye oktatóközpontban együttműködésben az Állatkert-Akvárium-Terrárium Kht-vel.

Vásárok:

- Bécsben a Collegium Hungaricum-ban Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara szervezésében
- Turizmus 2005 – Budapesti, közös stand a magyarországi nemzeti parkokkal,
- Szentlőrinci Gazdanapok,
- Művészetek Völgye rendezvénysorozatán belül a Művészetek Zöldje címmel a 10 hazai nemzeti park két napos bemutatkozása Taliándörögdön., kézművesekkel
- Kecskeméti Hírös Napok
- Hortobágy – Lovasnapok – a 10 nemzeti park közös megjelenése kézművesekkel együtt
- OMÉK
- EDUCATIO kiállítás és vásár

		Megjelenés/részvétel száma	
		Írott	Elektronikus
Kiállítás, vásár		8	
Média	<i>helyi</i>	32	
	<i>regionális</i>	115	53
	<i>országos</i>	18	24

9. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel

Az alábbi szervezetekkel vagyunk folyamatos munkakapcsolatban.

PAN Park Hálózat,

WWF

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Baranya megyei Csoportja - fajvédelmi, élőhelymegőrzési és oktatási programok

Zöld Híd Alapítvány

Környezetünkért Közalapítvány

Misina Természet-és Állatvédő Egyesület

Állatkert-Akvárium-Terrárium KHT

Szivárvány Gyermekház

Somogy Természetvédelmi Szervezet

Ormánság Alapítvány

Tolna megyei Természetvédelmi Alapítvánnyal - a kezelési tervek készítésében.

Baranya Megyei Természetbarát Szövetség

Somogy Természeti Értékeiért Közalapítvány

Berek Természetvédelmi Közalapítvány

Dráva Szövetség

Babócsáért Egyesület

MME Dombóvári helyi csoportja

MME Tolna megyei helyi csoportja

Pro Silva Egyesület

Dráva Szövetség

Tourinform Irodák

Ezerszínű Baranya KHT

Regionális Marketing Igazgatóság
Múzeumok
Pécsi Tudományegyetem
Határőréségek
Vízirendészetek
Rendőrkapitányságok
Katasztrófavédelmi Igazgatóságok
Polgárőrség
Vadászkamarák, Vadászati Védegyletek
Vám és Pénzügyőrség

10. Külföldi együttműködés

- Közös élőhelymegőrzési és ökoturisztikai program keretében tovább folytattuk együttműködésünket a *Kopácsi Rét Természeti Park* szakembereivel. A program a Holland Kormányzat Pin-Matra programjából az ECNC koordinálásával kerül finanszírozásra, melynek keretében vizes élőhely (Riha-holtág) rehabilitációja, egy közös ökoturisztikai térkép készítése, digitális adatbázis építés és madárvédelmi feladatok valósultak meg.
- A Igazgatóságunk természetvédelmi őrrei szakmai tanulmányúton vettek részt a *Kopácsi rét Természeti Parkban*
- A *Donau-Auen Nemzeti Parkban* 2 munkatársunk turisztikai szakmai tanulmányúton vett részt
- Kapcsolatfelvétel történt a *Vransko Jezero Nature Park* szakemberei részéről. Tanulmányúton vettek részt nálunk, elsősorban a védett területek ökoturisztikai menedzsmentjéről tájékoztak
- Munkatársaink természetvédelmi szakmai tanulmányúton vettek részt a *Pó-Delta Nemzeti Parkban*

10. Külföldi együttműködés

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Park Priode Kopacki Rit	Horvátország	Vizes élőhelyek rekonstrukciója.
European Centre for Nature Conservation -	Hollandia	A "Park Priode Kopacki Rit" természetvédelmi szervezettel végrehajtott közös projekt
Ministry of Agriculture, Nature Management and Fisheries	Hollandia	A "Park Priode Kopacki Rit" természetvédelmi szervezettel végrehajtott közös projekt
Global Environmental Facility (World Bank)	Washington	Duna-medence tápanyagcsökkentési projekt
Nationalpark Donau-Auen	Orth an der Donau	Együttműködés az idegenforgalom, oktatás és az őrszolgálati tevékenység területén.
PAN Parks Foundation	Győr, Magyarország.	Részvétel az európai, nemzeti parkokat tömörítő PAN Parks hálózat munkájában

11. Ellenőrzések

No.	Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet	Típusa / célja	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
1	KvVm	Ellenőrzési Önálló Osztály	2004.évi kv-i besz. szabályszerűsége, szabályozottság a számvitel és gazdálkodás területén-szabályszerűségi vizsgálat	Az Igazg.a 2004 évben szabályozottan működött,a rábízott pénzeszközökkel törvényes keretek között számolt el.A pénzügyi és számviteli feladatok ellátása jó színvonalon történt.Intézkedések rövid ismertetése:önköltségszámítási szabályzat kiegészítése, a szakmai teljesítésigazolásokat külön nyomtatványon kell megkövetelni.
2	KvVm	Ellenőrzési Önálló Osztály	193/2003.(XI.26.)Korm. rend.-ben foglaltak végrehajtásának tapasztalatai	A megküldött kérdéslista (15 pontos) alapján az Igazgatóság belső ellenőrzési tevékenységének az értékelése 2004.év és 2005.első nyolc hónapjára vonatkozóan.
3	KvVm	Ellenőrzési Önálló Osztály	A KvVm intézményei átszervezésének gyakorlati tapasztalatai-adatbekérések	Elkészítették-e az új SZMSZ-t ?Megtörtént-e a pénzügyi források biztosítása, valamint a zavartalan működést biztosító személyi és tárgyi feltételek biztosítása ?Kielégítő volt-e a folyamatban lévő ügyek átadás-átvétele
4	KvVm Természetvédelmi Hiv.	Igazgatóság belső ellenőrzése	Jelenleg érvényes haszonbérleti szerződések vizsgálata, a szerződés megkötések reálisan és értékarányosan történnek-e ?	A megállapítás összegzése:Az Igazgatóság a haszonbérleti díjak megkötésénél a jogszabályi előírásoknak megfelelően járt el.A szabályosságon felül mindenféle körülményt mérlegelve és figyelembe véve döntött a használatba adott ingatlanok díjainak mértékéről.
5	KvVm	Ellenőrzési Önálló Osztály	Az intézmények saját bevételei tervezésének az ellenőrzése.2004-2005-2006.évek-rendszervizsgálat	Az intézményi saját bevételek tervezése az 1.számú , illetve 2. számú adatlapokon történt.Az 1.sz. adatlap vizsgálta az SZMSZ tartalmát a 217/1998.(XII.30.) Korm.rendelet előírásaival kapcsolatosan., a költségvetés készítésével, a FEUVE szabályzat-tal kapcsolatosan, a költségvetési tervezés informatikai támogatottságával kapcsolatosan, az intézményi bevételek részletes tervezésével kapcsolatosan. A.2.sz.adatlap a 2004 évi terv és tény, valamint a 2005.évi terv és várható tény adatokat vizsgálta.
6	KvVm	Ellenőrzési Önálló Osztály	A Baranya Megyei Közig.Hiv."ügyiratkezelés célvizsgálata" ellenőrzés intézkedési tervekben foglaltak végrehajtásának az ellenőrzése.	A vizsgálat megállapításai alapján az alábbi intézkedések történtek:Az iktató munkatársait a Hatósági és Jogi O.vezetője haladéktalanul kioktatta az Ügyiratkezelési Szabályzat vonatkozó rendelkezéseiről.Az ügyiratok irattárba helyezése során követendő eljárás átalakítása, a vezetői szignalizáció beiktatása.

12. Fontosabb célkitűzések a következő évre

GEF vizes élőhely rehabilitációs programban való természetvédelmi szakmai közreműködés
A Világbank által támogatott Duna Tápanyagsökkentő Program részeként a teljes Gemenci és Béda-Karapancsai vizes élőhelyek rehabilitációjának előkészítése.

Tátorján fajmegőrzési program folytatása

A fennmaradt löszgyepek jelenlegi legnagyobb veszélye, hogy a nem őshonos fás szárú növények, mint például a *bálványfa*, a *keskenylevelű ezüstfa* és az *akác*, illetve az őshonos *galagonya* erőteljesen terjeszkedik, ami a gyepek teljes beerdősüléséhez vezet.

Saját vagyongazdálkodásban lévő erdők rehabilitációja

Ez részben az ültetvények elegyes, természet szerű erdőkre történő lecserélését, részben a vágásos, egykorú erdőkép természetközeli, változatos szerkezetűre változtatását kell érteni

Drávai menti mellékágak rehabilitációja

A Dráva folyómellékágainak rehabilitációja INTERREG pályázati program segítségével program előkészítése.

Fajmegőrzési programok

Haragos sikló, bánáti bazsarózsa és tátorján és villányi télibagoly fajvédelmi program kiterjesztése a megadott és elfogadott szempontok alapján.

Babócsai-Mérus erdő rehabilitációja

A bevezetésre került Pro Silva erdőgazdálkodási módszer folytatása a kijelölt mintaterületen.

A Regionális Operatív Programban a Drávaszentesi Természettudományi Kiállítás és táborozóhely kiállítása

A Regionális Operatív Programban a Tettye Mésztufa barlang idegenforgalmi látogatási felteteleinek kialakítása Pécs városában.

A Regionális Operatív Programban Jakab-hegyi Pálos Kolostorrom és környezetének rehabilitációja.

Nyugat-Mecsek TK és a Szekszárd-Geresdi TK védetté nyilvánítása

Kezelési tervek készítése, különös tekintettel a védetté nyilvánítások előkészítésére.

Hatósági eljárásokhoz kapcsolódó szakértői tevékenység jó színvonalon határidőre történő végzése.

Zöld Pont ügyfélszolgálati iroda működtetése.

Pannon gyepek (Dél-Mezőföld TK, Barcsi Borókás) természetvédelmi kezelése LIFE Nature elnyert pályázati program alapján.

„10 éves a Duna-Dráva Nemzeti Park” programsorozat lebonyolítása.